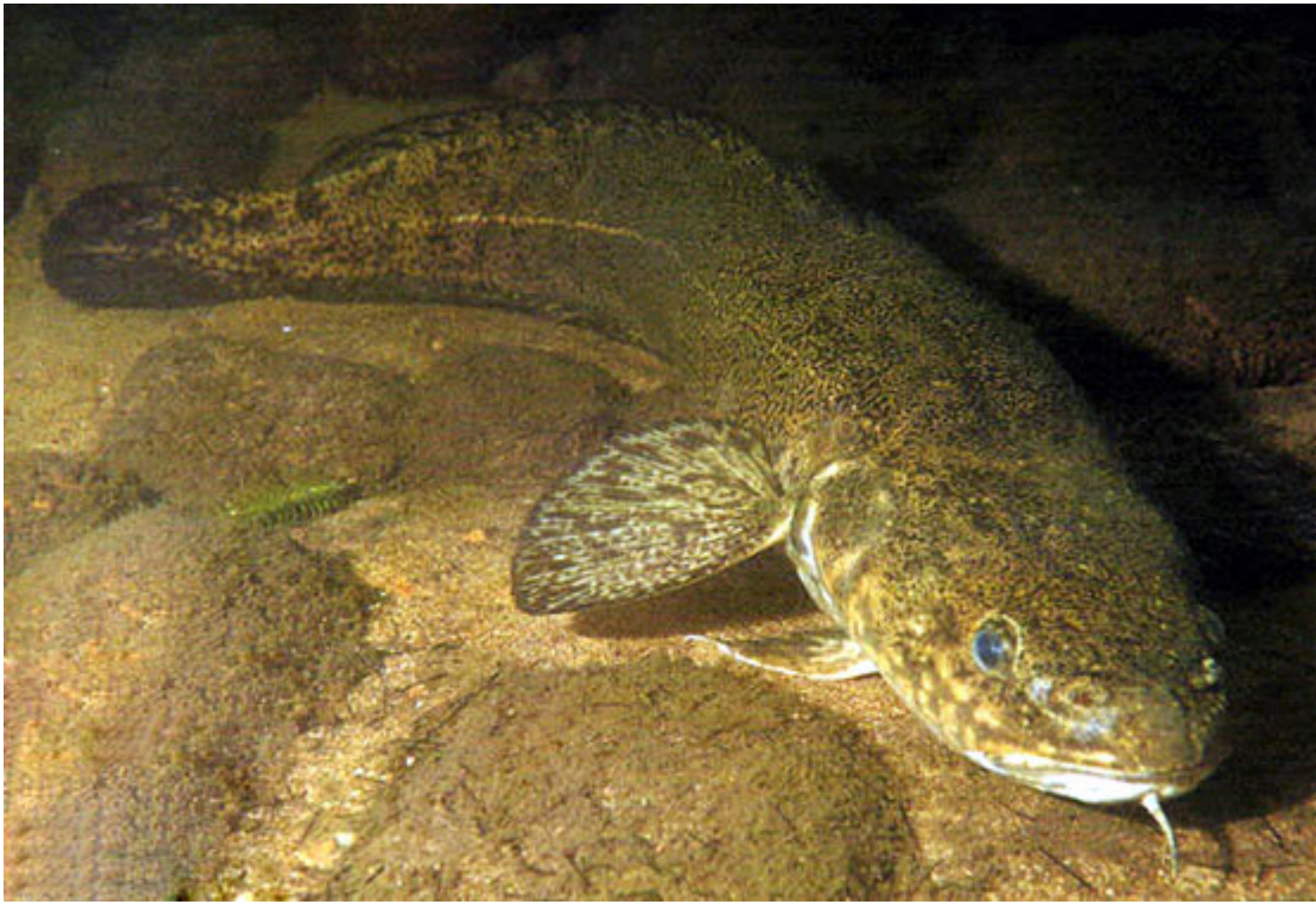
Parašė jurumuziejus.blogas.lt
Antradienis, 12 Vasaris 2013 20:46

Gyvavedė vėgėlė (Zoarces viviparus), nors vėgėle vadinasi, bet su žvejams gerai pažįstama vėgėle turi bendro tik tiek , kad irgi yra žuvis - tačiau žuvis keistoka. Jau pavadinimas sufleruoja, kad ši pailga, kiek į ungurį panaši žuvis neneršia ikrų kaip normalios jos giminaitės, bet veda gyvus jauniklius, panašiai kaip tai daro žinduoliai ar kai kurios ryklių rūšys. Jaunikliai jau gimsta apie 4-5 cm ilgio, taigi visai savarankiški.

Nenuostabu, kad gyvavedės vėgėlės nėra labai vislios, nes jauniklių žūva gerokai mažiau nei ikrus neršiančių žuvų. Patelės nėštumas trunka ilgai, net iki pusės metų. Žuvis yra unikali dar viena biologine ypatybe – patelės pilvo ertmėje esantys jaunikliai, po to kai sunaudoja trynio maišelio atsargas, sugeba prisitvirtinti prie motinos kiaušidžių folikulų ir savotiškai žįsti, taip gaudami iš motinos visas gyvybiškai reikalingas maisto medžiagas. Priklausomai nuo dydžio patelės veda nuo 30 iki 400 jauniklių. Skirtingai nuo bendravardės, tik gėluosiuose vandenyse gyvenančios vėgėlės, gyvavedės vėgėlės yra jūrinės žuvys, paplitusios Atlante bei Baltijos jūroje. Nors Baltijos jūra Lietuvos priekrantėje yra apygėlė, o vandens druskingumas čia tesiekia 6-8 promiles, tačiau toks vanduo dar tinkamas gyventi gyvavedėms vėgėlėms, svarbu, kad būtų palanki gyvenamoji aplinka. Kaip tik tokia aplinka – gausiai akmenuotas dugnas, Lietuvos jūrinėje priekrantėje vietomis pasitaiko nuo Olandų kepurės iki Palangos. Įvairiais dumbliais apaugę akmenys sudaro daug slėptuvių, kuriomis ir naudojasi šios nedidelės dugninės ir mažai judrios žuvys. Gyvavedės vėgėlės užauga apie 40 cm ilgio, jų tamproka žuviena yra skani, tad žuvys, nors verslinės reikšmės ir neturi, yra vartojamos maistui. Tiesa, gerai šios keistuolės nepažįstančius gurmanus gali kiek gluminti neįprastai žalios spalvos šių žuvų kaulai, tačiau juos nudažantys natūralūs pigmentai yra tikrai nepavojingi žmogaus sveikatai. Minta jos įvairiais

dugno bestuburiais: moliuskais, vėžiagyviais, kirmėlėmis, kitų žuvų ikrais bei mailiumi. Nors Baltijoje visai nesijaučia potvynių bei atoslūgių, tačiau didžiojoje gyvavedžių vėgėlių paplitimo arealo dalyje potvyniai ir atoslūgiai yra tikrai intensyvūs. Nenuostabu, kad sekliai gyvenančios ir mažai judrios žuvys dažnai patenka į atoslūgių spąstus, keletui valandų atsidurdamos mažose vandens valkose ar net išvis sausumoje tarp jūrinių dumblių. Drėgnoje aplinkoje šios žuvys puikiausiai išgyvena ir, kol sulaukia naujos potvynio bangos, sugeba kvėpuoti atmosferos oru. Gyvavedės vėgėlės pasižymi slidžia, bežvyne oda, kurios spalva gerai imituoja dugno spalvą ir puikiai paslepia žuvis nuo akylų plėšrių žuvų bei žuvėdžių jūrinių paukščių akių.

Straipsnis pagal www.jurumuziejus.blogas.lt